

נאמר של נייר

אנאטומיה של היילילה * חיי ומותו של ארתור

קסטלר * הסיפור על „קאמלוט השחורה“ * קטלוגים כמדד של

תרבות * האם ימית קיימת? * עונש הכמות ונחת האיכות

תקור

אבידן

קיים קסם לא מבוטל בסיפורו החדש של המשורר דויד אבידן לילות תל-אביב עם דויד אבידן. שראה אור באחרונה. זה אומנם לא ספר שירה, אך בינות לשורות ניתן להבחין בחוויה השי-רית הניצבת ברקע התיאור הדיוחתי של חיי-הלילה בתל-אביב.

סיפורו החדש של אבידן, המתייחס לאותו עולם תל-אביבי, המתחיל ברגע שבו מסע תימים שידורייה-טלוויזיה, אינו רק מסע לתוך חיי-הלילה, אלא נתח מתוך אותה חוויה תל-אביבית המתמזגת עם חוויות האישיות של אבידן, יליד אותה עיר, המשלב את הראוונות הסביבתית בזו שלו.

דויד אבידן הוא משורר-מציץ, הנע, לדבריו, מדי לילה בלילה ועוקב אחר רחשי-החיים-הליליים של העיר (הכף האישית שלי הוא לנות במכונית בין 5 ל-15 מקומות, אפילו לא תמיד להיכנס). אבידן חושף את האנגריות הליליות שלו, עורך מיפוי קסדני של חיי-הלילה, של ראשית שנות השמונים. בינות לתיאורים שיריים לא במעט, מצויים ניסוחים סר-ציולוגיים (הקבוצה החדשה ביותר, ש-טבעה אותם משמעותי על חיי-הלילה

דויד אבידן — לילות תל-אביב עם דויד אבידן: הוקלט מפיו ע"י אורלי גואטה; הוצאת תירוש; 156 עמודים (כריכה רכה + תצלומים של המחבר במקומות הביולוגיים).

של העיר כטיקר בשנים 1982-1980, הם צעירים בני 25-15, מושכים אל (ואת) ה-30, שכוליים העיקרי הוא קצב ומר-סיקה מתקרמת המהווים את גרעין הצרכנים של הדיסקוסקים הנדולים... אבידן עורך הבחנות בין „ציפורי לילה“ למבלים מיקצוענים, מסביר מדוע „תל-אביב היא העיר היחידה כי מדינה“, ממיינ את הביוליים במסלולי-אורז ומסלולי-רחוב, מתייחס ל„קטלוגים כילוי“, מפרט „צופני-הופעה ואופנות לבוש“.

את כל אלה מתאר אבידן לא בלי חזותו במקומות-הביוליים (דויד אבידן וחברתו-לשקבר, נילי לרא, סוקרים את התפריטים). בפרק יעדים מסומנים 1909 טאניס בחיי-הלילה של תל-אביב, נותח אבידן בכותרת, המזכירה את שיריו: צא לך מביתך, מבית-מישפחתך... וממ שיר כשהוא מדבר על „שריפת-זמן ושירי-פתיחה“, לא מבלי שייתחס לפרק המיני כולם מרימים את כולם, בו הוא בוחן את האיריאל של חיי-המין בשנות השמו-נים: „זיון-בטח וזיון-גוף ככלים שלי-ביב“. לא נפקד פרק הנערות שיוצאות לבדן, המשתלב בעולם הקוקסינלים, הומוסקסואלים-הפרוי-קוקסינלים, וביטויי סלנג, כמו „לעשות ביו“, כלומר להשאיר מישהי ממתנה ליד-הסלפון לשיחה ממך ולא לסלפן בגלל העדפה אחרת...“

אבידן מעניק לקוראיו גם עצות מיק-צועיות, כמו איך לאותת לשותף/ת מינית, (אם את בעלת ביטחון-עצמי-טובה, קשי מה שיכול גם נכר לעשות לך — ועשה לפעמים — לשלוח לו משקה בהומנזך בציון מיספר הפלפון שלך). אבידן מיעץ לקוראיו „לא לפחד מ,זיון-של-לילה“, ובוהן את „דרר המל-צרות החדש“, אבידן מסביר גם „מי משלם בעד מי, איפה כראי להתיישב,

איך להיות אינ, איך להסתכל ומדוע תל-אביב היא עיר מאני-דפרסיבית, וחושף את „בורסת התרמיות, פשוץ על שולחן-הניתוחים ומשהו על הראש ה-אלכוהולי“.

משורר-מבלה אבידן כולם מרימים את כולם

בסופו של הספר מצוי דרך אלפבית לחיי הלילה של תל-אביב. לילות תל-אביב עם דויד אבידן, בקניי המידה של הספרות הישראלית קריא ומר-תק יותר מאשר רומן ממוצע של יצחק אורלן, רומן מגומגם של יורם קניוק, או סיפורני משוררים חלקלקי-לשון, המ-רפדים את מקומות-הביוליים שעליהם כותב

אבידן בסיפורו. פרט אחד מצער, הוא שבאחרונה לא ראו אור שירים של דויד אבידן.

תרגום

הרשימה הלבנה

תפרים: הסיבוב-השמיני בין ישראל למדינות-ערב הסתיים בתבוסתה של יש-ראל. קודם לסיום הסיבוב, עורך המודיעין הישראלי נסיון נואש אחרון להצלת המ-דינה, בתיקוה לפצל בין מדינות-ערב. במהלך נסיון זה משגרים אנשי המודיעין רשימה חסויה של בעלי-הון ממדינות-ערב, שכספיהם מושקעים בתעשייה הביט-חוגית הישראלית, כספים הנושאים תש-ואה ורווחים, באמצעות בנקים בינלאומיים, למרות המילחמה עקובת הדמים. סיפור דומה מצוי בסיפורו של דאנקן קאיל קאמלוט השחורה. שראה אור באחרונה. אך בספר זה מדובר בכספים של חברות-ענק בינלאומיות, בריסיות וא-מריקאיות, המושקעים בתעשיית-הנשק הגרמנית (בעיקר בייצור צוללות).

קאמלוט השחורה הוא מהמרתקים שבי-ספריה-מחשך שראו אור בתרגום לעברית בשנים האחרונות. זמן העלילה, ימיו האחרונים של הרייך השלישי; סראנץ ראש, אחד מקציניו האמיצים של סקר-רצני (חוטפו של מוסוליני), נשלח למשימת-סיכסוך בין ארצות-הברית, ברי-טניה וברית-המוצות, כאשר הוא מחויק

• דאנקן קאיל — קאמלוט השחורה; עברית: דויד נגב, הוצאת זמורה ביתן; 224 עמודים (כריכה רכה).

החוויה העולמית האיש ששלח חץ לשמי התכלת

של הפפר... הוא חפרי-אינים נגד תהליך היסוד של ההפגנות.

בסיפורו „אינוס“ טיכנס סיכס קסטלר את השקפת עולמו ההומאנית והמדעית, תוך בחינת הניגוד שבין ההישגים הטכנו-לוגיים יוצאי-הדופן של תקופתנו לבין אי-יכולת בני תקופתנו לפתור את הבעי-יות החברתיות בצורה מניחה את הדעת — מצב העשוי להביא את הגזע האנושי אל סף ההרס העצמי. קסטלר טוען כי סיפורו, כי אירעה תקלה ביולוגית באחד משלבי ההתפתחות האחרונים של האבו-לוציה: „אנו נרשאים בתוך גולגולתנו סוס או תנין, וזו שניאיה אבולוציונית המובילה אותנו, כמו מינים אחרים, אל סף כיליון.“ קסטלר, מציינ, כי בעזרת אמצעים גניורכימיים, שישחררו אותנו ואת הדימיון שלנו מתוך כלא הרציונ-נאליזם העקר, הקלישאות הפוליטיות והי-טרמיניזם המדעי, בכוחנו להינצל.

קסטלר, שתודעתו החברתית החלה בי-אמונתו ברעיון הציוני כפיתרון לבעיית העם היהודי, רעיון שממנו נמלט כל עוד נפשו בו אל הקומניזם שיביא תשועה — הוא המאחד את כל מפלות-הירח והאמונה של המאה העשרים. לא פלא הוא, ש-הפילוסופים החדשים בצרפת מבססים חלק מהשקפותיהם על השקפותיו של קסטלר, האש שבחר לחיות את חיי ומותו בדרכו שלו.

מזה כמה שנים אני מצפה למול של יתרגם לעברית את סיפורו של קסטלר השבט השלושה-עשר — ממלכת הכוז-רים ומורשתה, שבו הוא מוכיח, כי הכוזרים לא יהודו גרמניה היו המקור ליהדות פולין ורוסיה, ולכן, רוב היהודים האשכנזים, מוצאם הגנטי אינו מן העברים בארץ-כנען, אלא משבטי הקווקז. גם מסקנתו של קסטלר, הסותרת את השקפת-העולם של גוש אמונים ושאר שבטי הפאשיונים היהודי בישראל, היא ש„התורה היהודית כדבר הגזע הנבחר חסרת כל משמעות.“

פיליפ טוינבי הגדיר את ארתור קסטלר כפסימיסט עליון, כמו שמאמין כי באדם טבוע פגם פסיולוגי, המערער את שיווי מישקלו המוחי. הגדרתו של טוינבי נכונה, וניתן לאמתה, מתוך סידרת הת-ייחסותיו של קסטלר לתופעות שונות של המין-האנושי, בעיקר בספריו שראו אור מאז כילחמת-העולם השנייה, כמו בחינתו את „הספרות וחוק החזרות המת-מעפות“, בחינה היוצאת מהנחה, שה-אנושות אינה נעה כמטוטלת בין תקופות פריחה תרבותית לתקופות של התנוונות וירידה. קסטלר פיתח את הסתכלותו בין השאר בתיאור: „את ההיסטוריה של האמנות ניתן לכתוב כמנוחה של מאבק האמן נגד התוצאות הממיתות של השובע. אין זו אשמתו אם הוא נלחם מלחמה

צאצאי הכוזרים — ככל אלה, היה ניצוץ של מחשבה מקורית ואינטלקט גבוה, שהיו בבחינת שיגור חץ של חיפושים אל שמי התכלת.“

פופריהוגה קסטלר פסימיסט עליון